

Lo Somentent

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals Oficinas d'aquesta ciutat y de fora.
A Barcelona: Riosco de Calaf Rambla de las Flores.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

REUS, Diumenge 24 d' Agost de 1902.

ANY XVII NÚM. 4364

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1'25
En provincias, trimestre. Ptas. 3'40 —
Extranjer y Ultramar. Ptas. 8' —
Anuncia, a preus convencionales.

TRIPLE AYGUA NAF SERRA (Cullita d'aquest any) preparada ab la flor recent recollida del taronjer agre. Es de un agradable sabor y delicat perfúm.

FARMACIA SERRA: DEVANT DEL SOLAR QUE HA ADQUIRIT LO BANCH D'ESPANYA

TALLER DE ESCULTOR Y DAURADOR

DE PERE DOMENECH-ARRABAL BAIXA DE JESÚS 25, REUS

Especialitat en altars, capellas, templetas, columnas, reclinatoris, adornos y detalls arquitectòrics y escultòrics para iglesias, etc.
Imatges de fusta y cartró-pedra de totes midas y models.

PREUS REDUÏTS

GRAN HOTEL-RESTAURANT SUÍS

(Avans Louvre.) Lo més modern de Barcelona, dirigit per MR. PAUL FARRENY ex-majordom de varis grans hotels de França

Aquest Hotel, completament reformat, renneix tota l'elegancia y comoditat conegudas fins lo dia.—Timbres elèctrics; Perruquer y casa; Intèrpretes; Cuartos de bany; Cotxes a la arribada de trens y vapors; Saló de lectura y piano; Teléfono 1974; Cuartos de dutxas; Excelent cuina Espanyola y Francesa a càrrech d' un dels millors Chefs de la Capital.
PLASSA DEL ANGEL, 10.—BARCELONA
Sucursals: a Tarragona: Fonda de Madrid y a Girona: Hotel Peninsular.

AIXAROP DE HIPOFOSFITS

LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»

Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.— Molt senyors meus: Haventse presentat a la meua clínica la Sra. D. N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli l'Aixarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrà appetit y forsas y se li regularisaren las reglas.
—Dr. Letamendi.—
Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.— Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d' un any de una escrófula crònica. Cansat d' usar sens cap resultat cuantas emulsións y reconstituyens se preconitzan para aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfits Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Letamendi, Catedràtic de Barcelona.
Exigeixis lo llegitim Aixarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expèn altre del mateix nom.

LOT LOT LOT AMARCH LOT TONICH

APERITIU-CORROBORANT-FEBRIFUGO THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P. BARCELONA

Los d' aquest TONICH exerceix una acció-estimulant sobre l'aparat gastro-intestinal aumenta l'apetit y facilita la digestió. La nausea, el vòmit, los vahidos, lo mareig paran casi sempre prenent una ó dos copetas d' aquest tònich. En las localitats pantanosas, ahont existeix lo paludisme, es indispensable son us, donchs es febrífugo, com justament ho declaran molts Metjes célebres, que l' han indicat y segueixen indicantlo com medi eficaç para precaveres de las calenturas.
Prendre una ó dugas copetas d' aquest tònich a diari, vol dir cuidar ab esmero la propia salut.
Se pren ab aygua, síró ó pur: avans de menjar com aperitiu; després com digestiu.

AGENT GENERAL EN REUS, JOSEPH MARTORELL S. en C.—Carrer Monterols número 30.

GUANOS

FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO

Superiors a 20 y 22 pessetas lo sach de 70 kilos
Especial para vinyas a 13 pts.
Lo propietari que vulga conseguir bonas cullitas que propi los guanos dels senyors

MASSÓ Y FERRANDO REUS

TALLER DE CAMISERIA DE JOSEPH MARTORELL

MONTEROLS 40.—REUS
Novetats en corbateria, géneros de punt, roba blanca para senyors, botons y botongeras, pera camisas, paraigüas, sombrillas, bastons, peracas, ciguarreras, carteras, tergeters, moneders, boquillas y elástichs. Agulles para corbatas. Se fan a mida camisas, calsetets, colls y punys.

DESDE MADRID

(De nostre redactor corresponsal.)
Regidor clar y «castellà».—Los milagros d' en Moret.
Ben segur que á horas d' ara no hi ha un espanyol dels qui llegeixen diaris que no coneix el famos telegrama d' aquell trempat regidor, tinent d' alcalde de Torrelavega. No sempre s' ha de dir «clar y català», aquest cop exigeix la justicia modificar lo nostre veill refrá y regoneixer que s' pot ser «clar... y castellà», castellà vell s' entén, qu' en la Castilla des d' hont ja croniquejo ja no es tant facil ensopagar ab tals claretats.
Y quin terrabastall ha mogut lo telegrama d' aquella autoritat! Mes, molt mes que la

comoyedora retirada d' en Sagasta. Feya temps que ningú en sabia de dir la veritat als reys. Y encara que tal volta l' actual no'n sapiga res de l' esmentat telegrama, ho sab la gent, y com deya el confés, l' intenció basta.
«Festas Torrelavega 14 al 17. Si Sa Magestat se detura 15 a Santander, m' ica m' ilitar Andalsia no vindrá. Perjuhi considerable. Prego no alteri itinerari»
No cal trencarse l' cap per comprendre que el Regidor montanyés (1) tenia al pensament l' interés dels seus representants per demunt de tot enan va expedir lo telegrama. Si en la redacció del mateix hi havia ó no malicia ell ho sabrá; jo no m' hi fico. Pero puch parlar.
(1) Aquí diuhen «montenyos» als fills de la provincia de Santander.

repetint lo qu' han dit molts, de las ensenyansas qu' enclou lo petit blau.

No tots som uns—diu entre rallas lo concís document. Lo menys que 's deu esperar es formalitat tractantse dels viatjes dels reys, y 'ls qui 'ls conjuminan no tenen cap dret pera jugar ab la voluntat d' un poble que vol divertirse y guanyar algún cuarto de passada.

Si 'ls qui voltan als quefes d' Estat volguessen cumplir llur obligació, filarian mes prim, y evitarien que molts espanyols, ignorants de las sobtills distincions constitucionals culpessin d' aqueixos y altres disbarats á qui probablement no 'n té la culpa. L' assumpto es petit, dirán los de dalt, sols á Torrelavega interessa, y no es cas de moure tant soroll per tant petita cosa.

Están equivocats. Prescindint de que pel llogaret mes petit revesteix capital importancia tot lo que 'l favoreix ó 'l perjudica, lo qu' ha passat allí passa tot sovint ab localitats de significació mes gran, y es ben sabut que qui fa un cove fa un cistell. Y 's en fan tants de cistells, que no estaria de mes un regidor "torrelaveguense," ó com se diga, á cada cantonada.

Es un «paleta»!—deyan molts—¡quita falta de modol! Y l' alcalde president d' aquella població santanderina no trová prou paraulas per demanar clemencia á correccuyta, sens parar esment en que 'l telegrama, deixant de banda la forma, deya en lo fons lo que pensavan sos administrats, y desautorisar-lo era tan com girarse d' esquena al poble y engroixir las filas dels qui tenen per ofici privar que la veritat arribi á las alturas.

Tan de bó que per las cosas qu' afectan á l' Estat espanyol sortissin cada dia homes com l' autor del telegrama!

Si aixequés lo cap lo doctor Robert y pogués llegir los vint articles descentralisadors d' en Moret, de segur repetiria sas paraulas del Congrés dient, com si les hagués posat: «fa trenta anys que 'ns la prometen aqueixa descentralisació, y no es creu que se'n ha fet y 'ls volém desseguida.»

En efecte, després de l' obra magna del ministre de la Governació, no es exagerat assegurar qu' estém tal-lá talera. Moltes paraulas, molts articles, y com á resúm de la gran innovació del gros avens, la darrera instancia al governador, es á dir, al representant del poder central, y l' apel·lació al poder central mateix.

Es lo que diuen alguns periódichs d' aquí: será cuestió de contar cuántas vegadas, en los recursos contenciosos, se dictarán sentencias á favor dels municipis contra 'ls gobernadors.

Ni en Moret, ni cap dels qui figuran en primera fila dels politichs que 'ns fan felissos, son capassos de posar lo dit á la llaga y curar-lo mal que patim. Enfortir los municipis tots y com han d' enfortirse no ho farà cap d' ells, porque tots saben que 'ls municipis forts no consentiran las extralimitacions legals que son lo nostre pa de cada dia, ni, tan si entrevenian com si no á las eleccions, permetian que 's jugués, com are 's fá, ab lo vot de llurs administrats.

Ab ajuntaments autorisats pera fer respectar la voluntat dels vehins, no foran possibles los mil y un negocis qu' qui 's fan á costas dels contribuyents, ni 'l sosteniment de verdaderas dinastías de senyors feudals qu' á Galicia, Asturias, Andalucía y també á Catalunya fan recordar las negros dels pasats sigles.

L' autonomia salvadora no la concediran de bonas en bonas aquest (govern) y no 's mourán del cercle viciós de reformas estantissas incompletas y contraproduhents gayrebé sempre. Solzament l' evolució dels temps, l' adveniment d' una generació nova, ó qui sab que, imposarán un verdader self government pera que 'l apraiften los que tingan condicions y la virtut de ferho.

Creure qu' aquesta gent politica, que tot ho son menys tontos, voluntariament, expon-tanèameni, se despendrán de prerrogativas

y remunerarán á encadenar ab los goig de Santa nómima la voluntat dels qui 'ls serveixen d' escambell per pujar y 'ls aguantan cuan son dalt, es ferse l' ilusió que 'ns hem fet molts de nosaltres cuan eran joves, y se-gueixen fentse alguns que no venhen las cosas de prop ni tal com son.

Totas las reformas y melloras que d' aquí poden eixir han de portar forosamunt lo segell de l' egoisme personal. No tendirán may á aumentar la vida en la periferia, y si de cas semblés qu' ho fess'n fora deixantse portas obertas los d' aquí pera destruir instantáneament los bons efectes de la llei cuan y ahont au ells los convingués.

Los homes que, malgrat los reessos per ells provocats, segueixen malmenant l' Espanya, no han perdut l' instint de conservació, y saben que l' autonomia, y fins la descentralisació ampla y de bona fé practicada, no son compatibles ab llurs avensos, ni sisquera ab llur existencia en lo polítich.

Y, que mos llegidors se desenganyen. Tots van molt bé á cavall del ruch.

B. SANTOS.

21 Agost.

COSAS D' ESPANYA

L' actual ministre d' Agricultura no ha vulgut ser menos que lo seu antecesor, porque aquí á Espanya son aixís; tots los ministres son iguals ó al menys tots tenen desentvol·lladas per igual las facultats principals pera esser ministres, coneixement polític ab-solut y ganas de reformas lo ministeri respectiu. Sembla que ab tants de ministres com han reformat los ministeris, sigui en materia de personal, sigui en la fundació de cossos d' inspecció ó consultius, los ministeris deuria ser lo desideratum de la perfecció, donchs no senyor, son poca cosa menos que una olla de grills, y tant es aixís, que cada nou ministre se creu ab dret de posar un pegat al ministe-ri, sense anar a buscar las barbas que hi ha deixat lo seu antecesor.

Potser á la fi de un grapat de centurias d' anys los ministeris serán centas dignes d' estudi, però allavors ya serém tots calvos.

Respecte al projecte de D. José de la crea-ció d' un Institut del treball, la nostra opinió va esser contraria á la dela generalitat del país, doncs donar vida á Institut del treball á Madrid es lo mateix que pretendre suprimil·shi 'ls toros. Avuy l' actual ministre també te 'l seu pro-jecte, lo mateix que cada mestre alemany té la seva gramatica, y 'l tal projecte consisteix en la «creació de seccions d' Industrias deri-vadas de la agricultura un quals seccions s' hi posarán pera ocupar puestos alguns chicos de la prensa que s' han ocupat d' aquestas cu-s-tions ab bastant d' éxit.»

En lo nostre lleal mode de veurer los cosas aqueix projecte es lo paradís del de 'n Cana-lejas, porque crear conos directius d' indus-trias á Madrid és igual que pensar en realisar imposibles. En lo projecte del decret també 's parla de suprimir las i-reccions Generals del ministeri y de publich, en los corros y cas-sinos politichs se diu que en suprimirlas hi ha un interés fins de familia lo cual tractantse del Ministeri Sagasta no te rés d' extrany.

Del projecte del Ministre d' Agricultura ne tenim lo mateix concepte que 'l del Sr. Cana-lejas es á dir que es irrealizable. Aquets pro-jectes no s' inspiran en l' afany de millorar ni la Agricultura ni la clase agrícola, s' ins-piran en l' exclusiu objecte de colocar amichs y parents-del Ministre si 'n té de alcansarlos si no 'n té. El ministeri es á Espanya un criadero de secretaris, subsecretaris, oficials, inspectors etc., que constitueixen aquesta pest-e espanyola anomenada empleomanía que for-ma 'l cos mort de Espanya, y que al dirigir la nau del Estat entrebanca 'l pas del poble que treballa y l' enerva y inutilisa privantlo d' avansar. Yo si fos ministre d' Agricultura, perdonaria la contribució als terrenos floxe-rats que fa Deu anys que no cullan y gastan

al doble y que no obstant haverhi una llei que que ho ordena no 's compleix; ordenaria la construcció de pantanos, canals y rechs de regar á tot allí ahont el terreno ho permetés, en lloch de deixar que 'l desnivell s' en por-tés las aguas á la mar ó deixar que 'l sol se las begui; posaria uns magatzems en cada provincia y uns viviers en cada cap de partit ahont per compte del estat y baix la més es-treta responsabilitat dels empleats s' elabo-resin guanos y 's seleccionessin plantas ame-ricanas pera restituir la vinya indigena, quals productes posaria al preu de cost; posaria to-tas las meas horas de temps en buscar mer-cats nous pels nostres productes agricols y pels seus derivats industrials; fomentaria las fabricacions d' espirits, licors, sucres, refina-cions d' olis, explotacions mineras, etc.; can-yaria de drets las entradas d' aquet matei-xos géneros; suprimiria in totum los consums; y tots los diners que havia de donar á las sangoneras consultivas, las emplearia 'n peóns de carreteros; y si ab tot aixó no n' hagués prou, cuan un Ministre d' Agricultura orde-nés als propietaris de las vinyas floxeradas que arrenquessin (pel seu compte) los ceps floxerats y 'ls cremessin en lo mateix camp, y ordenés aixís mateix als peóns caminayres que matessin las floxeras que passessin per las cunetas per evitar la propagació del mal, (com va fer un ministre de dulce memoria) ne faria una gran tirada de la seva disposicions y las alayaria per tots los cantons dels car-re-s dels pobles per que tot Espanya sabés quins punts calsan los ministres.

Ara, com no soch ministre, m' acontento veyent com gastan paper en projectes inútils que sols serveixen per entretenir al poble.

S.

Reus, Agost 1902.

SOBRE LO CAMBI DE NOM DEL CARRER DE MONTEROLS

Reus, sense lo carrer de Monterols no 'm semblará Reus. No puc comprendre l' un sen-se l' altre. Lo nom del carrer de Monterols me sembla part integrant i unida sempre al nom de Reus. Me semblen noms bessons am-dós trets del mateix motlo. Noms sortits en-semps de la boca del poble, del primitiu Reus, noms fabricats pel mateix poble, noms que la tradició ha perpetuat, passant de boca en boca, am respecte i carinyo com cosa sagra-da, santa i intocable. Lo cambiar lo nom del carrer de Monterols n' es per mí com lo cam-biar lo nom del meteix Reus per un altre de extrany. M' apar que d' un abre vell i florit ne tallin la millor branca, m' apar que des-trueixin lo carrer, lo millor d' un carrer: son nom tradicional; si i no puc comprendre Reus sense l carrer de Monterols, com no 's com-pren un Sevilla sense la calle de Sierpes i l ba-rrí de Triana, ni un Madrid sense la Porta del Sol, lo carrer de Alcalá i l Avapias, ni Valladolid sense l Acera i l Campo Grande, ni un Paris sense l Montmartre i la Villette, ni un Londres sense l Trafalgar Square i l White chapel ni un Napolis sense l Basso porto et-cétera. Treien aqueixos noms i aquells poblés no semblarant els mateixos. Hi ha noms de carrers i barris, que vant units, junts am l'his-toria d' un poble, que sont lo mateix poble, perquè en ell s' hi hant desenrotllat acontei-xements importants de sa vida, perquè la tradició constant els ha batejat sempre amb el mateix nom, recordant-hi fets i gestes i dates glorioses.

Lo carrer de Monterols és lo en quin s' ha desenrotllat sempre la vida del poblé de Reus. És lo cor, lo ruche, lo centre de la po-blació. És l' unic que porta encare son nom primitiu: lo del camí del terme de Monterols, de quand Reus era un roblet de quatre cases i 'l castell. Es un nom sempre respectat, per tots els ajuntaments, és un nom que tots els bons reusencs estimem, perquè 'n aquestos noms s' hi posa affecte, com se posa carinyo a la familia qu' a un rodeja, si, per qué aqueix affecte es lo sentiment patriotic en el

sentit mes stricte de la paraula es la patria que neix al cor, es una veritable relació de familia i així com mes vella es la nostra ma-re mes ens l' estimem i no la cambiariem per cap altra de jove tampoc lo nom del carrer de Monterols lo cambiariem per cap altra per molt que ns atregués l' objecte d' aital cambi. Aqueix cambi es cosa que rebutja nostre pa-triotisme, perquè aqueix nom de Monterols i aprengueren a barbotegar ja no de nois, per-qué ens recorda els nostres millors temps jo-vingants i de l' infantesa, i ens sembla quel-com de nostre i no volem que ningu ens ho prengui, perquè és quelcom d' intim del cor, de l' anima, i al treure ens apar que treguin del mood cosa qu' estimavem, i al veureho, nostre cor se fereix i tenim greu sentiment, i aixó mateix succeirà per força a molts fills de Reus que sentin amor per sa ciutat natal. Però per mes que 's faci i 's digui; lo poble de Reus sempre anomenará per son nom, al flament carrer del Pintor D. Mariano Fortuny, per-qué ha ocurregut fins amb altres carrers menys importants i coneguts, prevaleixent lo nom tradicional als diferents oficials que hant portat durant anys els rotuls com lletra mor-ta. Així succeirà ara, malgrat els pregons i rótuls lo carrer de Monterols será sempre car-rer de Monterols, i l' honor que s' vol tribu-tar al celebrat pintor, quedará reduit tant sols a sciure son nom en un parell de car-tells i així ns sembla poc honrada la memoria del fill illustre don Marian Fortuny. ¿No val-dria mes posar lo busto o retrat de Fortuny junt amb els d' altres fills no menys illustres, en lo Saló de sessions de l' Ajuntament? com se fa en el Congrés y Senat am sos presi-dents, ¿no s podria posar a Fortuny i a Mata junt am Bartrina si 's fa lo projectat monu-ment a aqueix darrer i fer un triumvirat illus-tre d' aqueix homes, de l' art, la ciencia i la poesia, que tingueren á Reus per bressol? ¿no fora aixó honrar mes i millor llur memoria, al ensemps que fer una millora ó adorno a la Població?... doncs faci s quelcom així que serém els primers d' applaudir-ho amb enthu-siasme, i si 's vol honrar a Fortuny posant son nom á un carrer, ¿no sembla millor i mes motivat posarlo en la arraval ont va néixe ell i a ont hi ha una lápida recordatoria? Però que no ns toquin les cosas de Reus, del Reus vell, els noms tradicionals, les cosas typiques que sont com els traços de sa fisonomia, que sont bocins de sa historia. Si que ho pensi millor qui degui i pugui fer-ho, i tots els reu-sencs agrairém de cor que l nom de carrer de Monterols no 's cambi ni oficialment sisque-rra. Hi ha qui creu que fa avençat lo trenre lo antic, lo tradicional lo vell: jo que professo per convicció idees avançadas en tots els or-dres, sols diré que soc conservador d' aquelles cosas quina innovació no porta sinó perforba-cions, trastorns i cap utilitat al poble. Els que som democratics hem de respectar sempre lo nom fet, posat i perpetuat pel meteix poble, als carrers seus.

MICHEL VENTURA BALANYÁ.

Secció oficial

ALCALDIA CONSTITUCIONAL DE REUS

Aprobat per l' Excm. Ajuntament de ma Presidencia lo projecte de Presupost Adicio-nal d' Ingresos y Gastos refussat en l' Or-dinari Autorisat pera 'l corrent any, estaré de manifest al públich en aquesta Secretaris Municipal per espay de quinze dias á contar desde la fetxa de sa inserció en lo B. O. d' aquesta provincia.

Reus 23 Agost 1902.—L' Alcalde, Presi-dent, Joseph Casaguada.

REGISTRE CIVIL del dia 23 d' Agost 1902.

Naiements Ramon Magriná Sanahuja. Matrimonis Cap Defuncions Tecla Tondo Sanchez, 15 anys, Hospital Civil.

ANUNCI

Signent de desconegut parader los deudors per contribució rústica que a continuació se citan y tenint de posar a la subasta los bens que la mateixos tenen, se fa públich per medi del present anunci a fi de que arribi a coneixement dels interessats describintse a continuació los noms y puestos de las fincas.

Número 572. Francisco Guix Dalmau. Una pessa de terra al terme d' aquesta Ciutat y partida «Boada» de cabuda un jornal deu centèsimas que anteriorment formaba part de altre major lindant al Nord ab Teresa Prats, al Sud ab lo camí de Monterols, al Est ab altre camí vehinal y al Oest ab lo barranch.

Número 696. Teresa Marca Ferré. Una pessa de terra partida «Grassa» de cabuda cinquanta vuit centèsimas de jornal que anteriorment formaba part d' altre major lindant al Nord ab Rosa Creus, al Sud ab Francisco Suqué y Francisco Pedrol y al Oest ab Pau Prats.

Número 984. Anton Pujol Llaberia. Una pessa de terra del terme d' aquesta Ciutat y partida «Maté» de cabuda setanta centèsimas de jornal, lindant al Nord y Est ab un camí de vehins, al Sud ab Joseph Rodor y al Oest ab Sinforià Llaberia.

Reus 21 Agost 1902.—Lo Recaudador, Leandro Fernandez.

CRONICA

LA CUESTIO DELS GEGANTS

La secció de Govern de nostre Municipi tampoch ha presentat en la darrera sessió del Ajuntament lo dictamen sobre 'ls gegants. Y com aquesta conducta ens estranyava hem tractat d' averiguar a aque obedia la demora en presentar lo dictamen, venint en coneixement que es per la falta dels diners que s' necessitant pera restaurarlos y forloshi tratjos nous.

La secció encarregada de dictaminar insisteix en fer un gasto improcedent pera la ocasió de que s' tracta, puig sobrerament demostrat deixarem en articles referents al mateix que no s' deu fer cap gasto ó molt poch pera enviar als nostres gegants al Concurs. Basta la bona voluntat dels qui poden ferho y que sols per complaure als fills de nostra ciutat que s' troban a Barcelona y no 'ls poden venir a veure cuan aquí surten, esperem que ho regoneixarà aixis nostre Excelentísim Ajuntament y nostres paisans a Barcelona podrán gaudir l' impresió que qu' ab sa presencia ocasionan los alts personatjes cuan fora de la ciutat se 'ls pot veure.

Hem rebut un atent, B. L. M. del senyor Alcalde d' aquesta ciutat D. Joseph Casagualda participantnos que, accedint a la petició que en tal sentit li feu nostre director avans d' ahir, ha disposat la creació de un negociat especial en las oficinas del Municipi, hont la premsa podrá recullir diariament, a las vuit del vespre, las noticias de informació que s' pujan facilitar.

Agrahim coralment l' atenció que ns ha dispensat lo Sr. Casagualda, ab major motiu cuan aquest servey reportará un benefici pera 'ls demés confreres sobretot pera 'ls lectors de la premsa local.

Están ja quasi acabats los grandiosos soterranis y prompte comensará la colocació de las primeras pedras de la fatxada, de la magnífica-Balau que en la plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jesús, s' está aixecant pera l' acandalat gefe del possibilisme local D. Joaquim Navás.

La mentada casa será una de la mes rica edificació ab que contarà nostra ciutat.

Al sorteig verificat ahir al basar de sastre-ria «El non plus ultra» resultaren amortisadas lo número 19 de la serie A y 'l 38 de la serie B.

La «Secció artística del Centro de Lectura» nos adverteix que no exposa son disgust al Ajuntament per que dongués al carrer de Monterols lo nom de Mariano Fortuny, sino que s' limita a manifestar solzament son agrado per haver donat aquest nom a un carrer de Reus.

De totas maneras suposem que l' esmentada secció no estará conforme ab que s' cambi 'l nom al carrer potser més antich y de més fama dels de nostre ciutat.

Al concert de cant, armonium y piano que s' farà aquesta nit a la «Cerveceria Oriental» instalada en lo deliciós y concurrísim passseig de Mata, se executarán las pessos següents:

- «Hernani, introducció (Verdi).
«Non è ver» romanza (Mateix).
«La Tempesta» monolech (Chapi).
«El Bateo» (Chueca)
«Un ballo in maschera» aria (Verde).
«Dinora» romanza (Meyerbeer).
«Un soir a Madrid» (Farbach).

S' ha publicat lo número 36 de la ilustrada «Revista del Centro de Lectura». La major part del text d' aqueix número está dedicat al malaguanyat jove y estimat amic que fon nostre, en Hortensi Güell, que tant prometia de son geni pera gloria del art.

Numerosa concurrencia ha desfilat per devant de la botiga de ebanisteria que al carrer del Osset posseix nostre amic el reputat industrial D. Josep Fuster per contemplar un riquíssim moblatje que hi te exposat.

Verdaderament es una obra que honra al Sr. Fuster, per l' altura que demostre trovarse son taller de mobles y tapiceria.

Dit moblatje está compost del parament per un dormitori tocador y cuarto de banys, pertanyent al estil modern son pintats de un tó blau cobalt esblaimat ab adornos dourats y tochs de rosa palit, els cortinatje de seda tambre blaus ab rematos de peluix. Brodats ricament en colors ab los accesoris de metall y passamaneria ofereix un conjunt apar que majestós nou y resumen artístich.

Rebin nostr. felicitació el senyor Fuster ya son trev 'l a la fusta y a sa esposa per secció de cortinatjes Stors y dossier a qui s' ha encarregat de dita feyna.

A la societat «Le Trianon» se farà una vetllada literaria musical que s' comensará a dos quarts de deu de la nit.

La secció dramática de la societat «El Brinco» celebrará avuy son benefici.

Per consums se recaudaren en lo dia d' ahir pessetas 790'60.

LA VEU DE LA VERITAT

Desde més de quinze anys los medicaments COSTANZI son los únichs que curan cualsevulga enfermetat venérea ó sífilítica.

Pera més detalls llegeixis en 4.ª plana «Milagrosos confites ó Inyección anti-venérea y Roob anti-sifilitico COSTANZI.»

D. MANEL DE PENARRUBIA

Procurador dels Tribunals
Ha traslladat son despatx a la Rambla de Sant Joan, número 30-3er. TARRAGONA

Institut General y Técnico de Reus

ANUNCI

La matrícula oficial ordinari de tota classe d' ensenyansas pera lo proper curs académich de 1902 a 1903 quedará oberta a la Secretaria d' aquest Institut desde lo 1er. al 30 de Septiembre.

La matrícula no oficial colegiada estará oberta durant la primera quinzena d' Octubre. Per cada assignatura de cada any del Batxillerat s' abonará per dret de matrícula a pessetas y un timbre móvil de 10 céntims. En los estudis elementals de las carreras del Magisteri, Agricultura, Industria, Comerç y Bellas Arts cada alumno satisfará 2 pesse-

tas y un timbre móvil de 10 céntims per cada assignatura.

Los alumnos que per justa causa, degudament acreditada, no hagnessin pogut matricularse en lo mencionat plasso, podrán ferho en matrícula extraordinaria durant tot lo mes d' Octubre, abonant dobles drets.

Per lo que respecta a la ensenyanza no oficial no colegiada (6 lliure) desde 'l 16 al 31 d' Agost, s' admitiran las instancias pera la matrícula dels alumnos de la expresada ensenyanza.

Los aspirants, además de identificar sa persona, justificar son domicili, y exhi ir la cédula personal, abonarán los drets següents:

Per cada assignatura del Batxillerat sens distinció 2 pessetas en paper de pagos y 8'50 en metálich, ab un timbre móvil de deu céntims.

Se requereix haver cumplert l' edat de deu anys pera l' ingrés en l' Institut; la de quinze pera la matrícula ab validés académica en lo primer any a estudis elementals de mestre y catorze pera lo primer any dels elementals de Agricultura y Comerç.

Los exámens d' ingrés que hagin de ferse al mes de Septiembre deurán solicitarse desde 'l 16 al 31 d' Agost.

La instancia será escrita de puny y lletra del alumno aspirant, en los impresos que s' facilitarán en la conserjeria del Establiment, tenint d' acompanyar pera la justificació de la edat, la partida de baptisme ó certificació del Registre civil y pera lo domicili legal ó académich, un volant del Alcalde de barri, la cédula personal del cap de familia ó be lo testimoni de persona coneguda.

Los drets d' ingrés per tots conceptes son: set pesseta cincuenta céntims en metálich y un timbre móvil de deu céntims.

Los exámens d' ingrés, d' assignaturas y del grau de Batxiller se farán durant lo proper mes de Septiembre, senyalantse lo dia y hora per los Secretaris dels respectius Tribunals en lo tabló d' edictes del Establiment. Lo despaig estará obert tots los dias laborables desde las deu a las dotze del mati.

Nota. Los alumnos que no hagnessin tret papeleta de exámen ab abono dels drets correspondents pera los exámens de Juny, ja per haver sigut exclosos dels exámens ordinari, ja per cualsevol altre causa, voluntaria ó involuntaria, pot ferho per la de Setembre, a cual efecte s' admitrà lo pago de drets correspondents a la Secretaria, durant la primera quinzena de dit mes.

Reus 18 Agost de 1902.—Lo Secretari, Joan de Deus Carreras.

Secció comercial

CAMBIS CORRENTS

en lo dia d' ahir, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comerç de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

Table with columns: City, Ops., Diner, Paper. Includes entries for Londres, Paris, Marsella, Perpignan, Hamburgo, Gas Reusense, Industrial Farinera, Banch de Reus de Descomptes y Prestams, etc.

BOLSI DE REUS

Carrer Monterols, 27
Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir.
Interior 72'50 Cubas del 68
Colonial — Cubas del 90

Table with exchange rates for various cities: Orenses, Norts, Alicants, Vitalici V., PARIS, MADRID, Exterior, Interior, GIROS, Paris, Londres, TELEGRAMA DE PARIS, Exterior, Portugués, Rio Tinto, Nortes, Alicants.

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al cntat de tota clase de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paisos.

J. MARSANS ROF Y FILLS

REPRESENTANT, F. CABRÉ GONZALEZ
Carrer Santa Agna, 19.
Cotisació a Barcelona a las 16 d' ahir
Interior 72'50 BARCELONA
Amortisable 5 p 92'87 Francs 37'10
Colonial 64'— Lliuras 34'54
Mercantil MADRID
Norts 54'— Interior —
Alicants 85'15 Francs 36'70
Orenses 29'35 PARIS
Obs. Fransa 2 1/4 57'87 Exterior 82'40
Id. Almansa 5 0/0 Norts 186
Id. Id. ayc — Alicants 293
Descompte de cupons.—Anticipo per títols.
Compra y venta al contat y a plasso de tota classe de valors espanyols ó extrangers.—Comprobació y gestió de son cobros de sortir premiats dels títols amortisables favorecut en los sorteixos ab primerer.—Suscripció a totas las emisiones é informes sobre la oportunitat y conveniencia de suscriures.—Contas corrents ab interés.—Compra de monedas d' or y bitllets detots los paisos.—Giros sobre las principals plassas.—Operacions de Bolsa.

ANUNCIS PARTICULARS

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS
HORT DE PAU ABELLÓ
Se ven en lo carrer del Roser, 4.

AYIS

La duenya de l' antiga y acreditada fonda d' Isidro, té lo gust d' oferir a sa numerosa clientela y al públich de Reus en general, a més de cotxes pera 'l servey a las estacions y a domicili, luxosos y cómodos landaus, faetons, carretelas y berlinas pera casaments, bateijos y enterros, als preus corrents en aquesta plassa.
També lloga lleugeras y cómodas tartanas pera viatjes als pobles circonvehins y als marcos.

CLÍNICA DENTAL

de Don Fulgenci Agustí Aleu

Cirurgá-Dentista de la Escola de Medicina de Madrid; ex-deixeble del Dr. Almenara de Madrid y dentista del Hospital de San Pau y Santa Tecla de Tarragona et., etc.
Tractament de las enfermetats de la boca y dents. Extraccions sens dolor. Orificacions, empastes y tota classe de obturacions.
Construcció de dents, dentaduras y aparatos de totas classes y emplen de tots los anastherichs avuy coneguts.
Reb a Reus tots los dilluns y divendres de 9 mati a 5 de la tarde. A Tarragona tots los dias.
Arrabal de Sta. Ana núm. 1, principal.—REUS
IMP. CARRERAS Y VILA.

SERVEY DE FERROCARRILS

NOU HORARI

LÍNEA DELS DIRECTES

De Reus a Barcelona

Surtida Correu 4'53 matí; arribada 8'34 matí
Exprés 7'05 " " 9'14 "
Mixto 8'41 " " 1'03 trde
Merc. 12'07 " " 8'02 nit.

De Barcelona a Reus

Surtida Merc. 5'15 matí; arribada 3'06 trde
Mixto 6'01 " " 11'30 matí
Correu 9'47 " " 1'05 trde
Oms. 12'35 " " 5'32 "
Mixto 2'26 trde. " 7'11 "
Exprés 7'26 " " 9'38 nit.

De Reus a Saragossa

Surtida Correu 1'35 trde. arribada 8'35 nit.
Mixto 7'57 " " 6'36 matí
Exprés 9'44 nit " 3'01 "
Merc. 3'36 trde. " 11'54 nit.
" 5'32 matí " 8'51 matí

Dels dos darrers el primer no mes arriba a Casp y lo segon a Mora.

De Saragossa a Reus

Surtida Exprés 1'50 matí; arribada 6'59 matí
Correu 7 " " 2'06 trde
Mixto 10'05 nit " 8'11 matí
Merc. 6'38 matí " 11'27 "
" 6'59 trde " 10'15 nit.

Dels dos darrers lo primer surt de Casp y lo segon de Mora.

LÍNEA DEL NORT

De Reus a Lleyda

Surtida Correu 8'29 matí; arribada 11'35 matí
Mixto 6'05 trde. " 9'57 nit
Merc. 1'45 " " 9'57 nit

Lo tren que va col·locat en últim terme no més arriba a Vinbodí.

De Lleyda a Reus

Surtida Mixto 5'23 matí; arribada 9'29 matí.
Correu 4'05 trde. " 7'09 trde.
Merc. " " 1'39 "

Lo tren que va col·locat en últim terme surt de Vinbodí.

De Reus a Tarragona

Surtida Mixto 8'16 matí; arribada 8'45 matí.
" 9'44 " " 10'18 "
Merc. 2'30 trde. " 3'05 trde.
Correu 7'17 " " 7'48 "

De Tarragona a Reus

Surtida Correu 7'45 matí; arribada 8'15 matí.
Merc. 12'22 trde. " 1'— trde.
Mixto 5'08 " " 5'46 "
" 8'— nit " 8'38 nit.

FERRO-CARRIL ECONOMICH

DE REUS A SALOU

Servey de trens que regeix desde 1 dia, 6

de Juliol de 1902 y notas útils pels viatgers.

Sortidas de Reus: al matí 4'10.—5'45.—7'20.—8'09.—9'10.—10'00.—11'03.—12'35

Sortidas de Salou: al matí a las 4'56.—6'30.—7'21.—8'10.—9'11.—10'01.—11'04. A la tarde a las 2'48.—3'30.—4'12.—4'54.—5'36.—6'18.—7.—7'40 y 8'30.

Notas: Tots los trens s'aturan als puestos de costum menos los que surtan de Reus a la tarde a las 3'25, 4'07, 4'49 y 6'18 y los que surten de Salou a la tarde a las 3'30, 4'12, 4'54 y 6'18.

Los que surten de Reus a las 4'10 matí y 6'17 tarde, enllasen a Salou ab los que van de Valencia a Tarragona y los de las 9'10 matí y 2'47 tarde, ab los que s' dirigen de Tarragona a Valencia.

Los que surten de Salou a las 4'56 matí y 7'40 tarde, recullen para Reus los viatgers que venen de Valencia y los de las 4'48 y 4'12, recollen los que venen de Tarragona.

MILAGROSOS CONFITS

ó injecció antivenérea y roob antisifilítich

COSTANZI

Mils y mils de celebrats médcas, després d'una llarga experiencia, s'han convensat y certificat, que pera curar radicalment ab dos ó tres días la purgació recient y ab cinch ó sis días la crónica, gota militar, úlceras, fuix blanch de las donas, arenilla, catarro de la "vejiga", escossors uretrals, càlculs, retencions d'orina, y ab 20 ó 30. días los extrenyiments uretrals (estrechez) encar que sigan crónicas de més de 20 anys, evitant las perillósissimas sondas, no hi ha medicament més milagros que ls CONFITS ó Inyecciones Costanzi.

També certifican que pera curar qualsevol enfermetat Sifilítica ó herpética, en vista de que lo Iodo y'l Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la sifilis y herpes, sino que extreu los mals efectos que produheixen aquestas substancias, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt fácils de curar. A. Salvati mostanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon éxit. d'aquets especifichs; per Cedi del tractament especial ab éll, admet als increduls, lo pago després de curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos pera ls qui no vulgan usar inyecciones, pessetas 5. Roob anti-sifilítich y anti-herpétich, pessetas 4.

De venta en totes las bonas farmacias. A Reus: en la de D. Antón Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Carpa, Plassa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2 y en la Drogueria de D. Francesch Freixa, Plassa de Prim, núm. 1.

Consultas médcas a Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.º tots los dilluns, dimecres y divendres a las 12.

Societat general de Transports marítims a vapor de Marsella

SERVEYS DEL MES DE AGOST DE 1902

LÍNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA

Surtirá de Barcelona lo 21 de Agost directament para Montivideo y Buenos Ayres lo magnífich y ràpit vapor francés

ALGERIE

Consignataris a Barcelona, Ripol y Compania., Dormitori de Sant Francesch, 25, principal.—BARCELONA.

GRAN FONDA DE EUROPA DE TORTOSA A CARRECH DE D. M. ZARAGOZA Situada en carrer centrich ab cotxes a tots los trens BONAS HABITACIONS Y ESMERAT SERVEY

FOTOGRAFOS Y AFICIONATS A LA FOTOGRAFIA

La casa Martrá acaba de rebrebr un nombrós sortit dels ultims, adelantos en material fotogràfich. Paper Bromidry ab lo que s'obtenen las mellors probas artísticas, tant en brillantés com en mate. Máquinas y accessoris desde 12 pessetas per amunt. Productes garantits per ensajarlos la casa abaus d'esser posats en venda. Ademés hi ha un gran surtit en Máquinas, Cubetas, Tripodes y de tot lo de més concernient al ram fotogràfich. Placas Westendop & Wehner y Lumiere de tofas midas. Revelador Martrá ab lo qual s'obtenen las negativas ab una claretat de detall admirablé per ser sempre de rescen preparació. Viratje fixador Martrá, no s'altera per més temps que tinga y es un dels millors per tofs los papers al citrat de plata. També s'preparan banyos de viratje ó revelador a gust del senyors aficionats, siga per la classe de pàpers ó placas que vulguin. Laboratori per aficionats provehit de tots los adelantos y a disposició dels clients de la casa sense cobrar cap classe de retribució.

ELIXIR VERDI

Certificat num. 9.909 Don Joseph Muñoz, Metge Titular de Vergel, districte de Denia. Certifico: Que desde fa dos meses yinch formulant l' Elixir Verdi, havent obtingut molt favorables resultats, especialment en una dona casada de non que venia sufrint una pertinás gastralgia, consecuencia de lo qual havia esperimentat digestions difícils, pérdus de forsas, continuu estrenyiment y constants desvaneyiments. Ab l'ús de tres pots d' Elixir Verdi he observat tan gran millora que, pot dirse, está ja completament bona. Lo que tinc lo gust de comunicar para satisfacció de vostés y estimul dels pacients. Joseph Muñoz, metge cirugía. Se ven en totes las farmacias PREU 2 PESSETAS Agent general a Reus, Joseph Martorell, S. en C.—Carrer Monterels núm. 30.

ELECTRO-MOTORS Y DINAMOS

de grans rendiments pera tota classe de industrias, del sistema mes perfeccionat, havent obtingut maravillosos resultats que superan mos desitjos. Així, donchs, puch ab tota seguritat oferir a mos clients y al públich en general, la absoluta garantia de mos Electro-Motors y Dinamos.

TRULLÁS.-BARCELONA

Máquina de corrent alternativa pera la utilisació d' energia a gran distancia. Instalació completa de centrals. Iluminació en poblacions.

ASCENSORS Y MONTACARGAS

GRAN ECONOMIA EN PREUS

Per catalachs y prospectes lo representant de las provincias de Lleyda y Tarragona Andreu Caizal.—REUS.

LAGRESHAM

COMPANYIA INGLESA

de seguros sobre la vida y de rentas vitalicias

FUNDADA L'ANY 1848

Pólissas indisputables—Beneficis capitalissats Primas molt moderadas

La Gresham té constituït lo dipòsit exigit per las lleys fiscals vigen's com garantia per los seus assegurats a Espanya.

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, BARCELONA

Inspector del Districte: D. Eduard Amell Amell.

A Reus: dirijirse a don LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

LA PALATINE

Companyia inglesa

de segurs contra incendis, explosions y accidents

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, 9, BARCELONA. A Reus: dirijirse a D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

No compreu sense abans visitar la casa MARTRÁ

GALANAS, 6, DROGUERIA, REUS.